

[Orla Møller.]

elevernes fripladsbehov klaret over ungdommens uddannelsesfond, og det har jeg ikke noget principielt at indvende imod. Men skolerne føler sig usikre, derom er der slet ingen tvivl. For realskolen kommer det til at betyde, at kommunerne skal bevilge og bidrage økonomisk til fripladser ved den private skole, og det kan nok volde nogle vanskeligheder i visse situationer. For eleverne i gymnasieskolen, på studenterkurser og HF-kurser skal der ske en ændring i ungdommens uddannelsesfonds nuværende syn, og ministeren har givet tilsagn om, at der vil blive givet bemyndigelse til at tage hensyn til skolepengene. Det er et helt nyt system, som også nok kan volde nogle vanskeligheder, for hvis man tænker sig den mulighed, at en elev kunne få fuld støtte på en statsskole, hvordan vil det så gå, når en elev med samme trangssituation er i en privat skole? Vil man så oven i maksimumsbeløbet kunne lægge den gennemsnitlige skolepengesats for den pågældende skoleform, som ministeren taler om? Jeg stiller spørgsmålet, fordi det kan være problemer, som de private eksamensskoler får adskillige vanskeligheder med. Der er i Realskolen, side 334, givet en redegørelse for, hvor stort et beløb man fra de private skoler mener, der skal til, for at fripladsordningen kan blive tilstrækkelig effektiv; uddannelsesfonden skal have en særlig bevilling på 1,6 mill. kr., hvis man bare skal klare 25 pct. af fripladsordningen.

Vi har trods disse problemer i socialdemokratiet valgt at gå ind for lovforslagene, for der er forbedringer. Der er forbedringer med hensyn til det økonomiske, der er forbedringer, når det drejer sig om principperne, og der er i udvalgsarbejdet opnået adskillige konkrete og kontante ting. Vi har fået klaret det årselevbegreb, som gjorde det meget vanskeligt for adskillige af højskolerne og efterskolerne at sanktionere støttelovforslaget, fordi det var uklart, hvad der lå i begrebet. Vi har fået smidiggjort bygnings-tilskuddene. Vi har fået smidiggjort mulighederne for konvertering af lån, og vi har fået smidiggjort adskillige andre af principperne i denne lovgivning. Derfor er der grund til at gå ind for lovforslagene.

Et betydeligt fremskridt er vel også, at der nu bliver adgang til år for år at følge de

private skolers og skoleformers økonomiske forhold. Vi kan vel forvente, at alle partierne her i denne sal bortset fra de allermindste har vilje til at følge denne udvikling og, hvis der viser sig urimeligheder hen ad vejen med hensyn til statsstøtten til de private skoler, vil være parat til at ændre på lovgivningen undervejs. Socialdemokratiet har i hvert fald en vilje hertil, for er der noget, vi ikke ønsker, så er det, at de private skoler skal få social slagside.

Med disse ord vil jeg på socialdemokratiets vegne trods tøven anbefale at stemme for lovforslagene.

Ellen Strange Petersen: Det er rigtigt, som hr. Orla Møller sagde, at ikke alt er blevet afklaret. Men hvor har vi slidt i det folketingsudvalg, der har arbejdet med lovforslaget. Udvalget har holdt 24 møder, haft 7 samråd med undervisningsministeren, der har været talrige deputationer og skriftlige henvendelser, og de 4 såkaldt gamle partier er nået til enighed og indstiller støttelovforslaget og de 9 følgelovforslag til vedtagelse.

Vi, der har været med i arbejdet, er klar over, at den store offentligheds opmærksomhed påkalder vi ikke med denne sag. Dertil er vi for det første for enige, og for det andet indeholder støttelovforslaget ret så komplicerede enkeltheder, hvilket jo også fremgik af hr. Orla Møllers tale. Men vi håber, at man på de mange private skoler, der er interesseret i statsstøtten, og for hvilke forskelsværdi, årselevtal m.v. er selvfølgelig begreber, vil studere udvalgets betænkning og værdsætte de resultater, som vi med flid og møje og talrige spørgsmål til ministeren er nået frem til.

Der er da også penge i den nye lov. Foruden de ca. 15 mill. kr. yderligere på årsbasis, som undervisningsministerens oprindelige lovforslag indeholdt, er der opnået tilsagn fra ministeren om, at han vil søge tilvejebragt mindst 1 mill. kr. årligt til fripladstilskud til elever i private skoler på de klassetrin, der er omfattet af undervisningspligten. Men vi er alle klar over, at problemerne ikke helt er løst for de elever, der ligger over undervisningspligten.

Endvidere har vi opnået et ændringsforslag, hvorefter små friskoler og hovedskoler til eksamensskoler, der er oprettet før 1. oktober 1968, og som har elever fra 1. til